

UDK: 101.1:159.9

Rustambek RASULOV,
"University of Business and Science" dotsenti v.b, PhD
E-mail: rustamrasulov07081995@gmail.com

DSc R.Xudoyberganov taqrizi asosida

THE INFLUENCE OF CIVIL SOCIETY INSTITUTIONS ON THE POLITICAL SOCIALIZATION OF YOUTH OUTLOOK IN UZBEKISTAN

Annotation

In this article, the content of the influence of civil society institutions on the political socialization of the worldview of young people in Uzbekistan, the factors of influence of political social institutions, self-government bodies on the political socialization of young people are shown.

Key words: Political socialization, youth, youth outlook, ideological factors, socio-political institutions, neighborhood, family, youth culture, political etiquette.

ВЛИЯНИЕ ИНСТИТУТОВ ГРАЖДАНСКОГО ОБЩЕСТВА НА ПОЛИТИЧЕСКУЮ СОЦИАЛИЗАЦИЮ МОЛОДЕЖИ В УЗБЕКИСТАНЕ

Аннотация

В данной статье показано содержание влияния институтов гражданского общества на политическую социализацию мировоззрения молодежи Узбекистана, факторы влияния политических социальных институтов, органов самоуправления на политическую социализацию молодежи.

Ключевые слова: Политическая социализация, молодежь, молодежное мировоззрение, идеологические факторы, общественно-политические институты, соседство, семья, молодежная культура, политический этикет.

O'ZBEKISTONDA FUQAROLIK JAMIYATI INSTITUTLARINING YOSHLAR DUNYOQARASHI SIYOSIY IJTIMOIYLASHUVIGA TA'SIRI

Annotatsiya

Ushbu maqolada O'zbekistonda fuqarolik jamiyati institutlarining yoshlar dunyoqarashi siyosiy ijtimoiylashuviga ta'sirining maznun mohiyati, siyosiy ijtimoiy institutlar, o'z-o'zini boshqarish organlarining yoshlar siyosiy ijtimoiylashuviga ta'sir qilish omillari ko'rsatib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Siyosiy ijtimoiylashuv, yoshlar, yoshlar dunyoqarashi, mafkuraviy omillar, ijtimoiy-siyosiy institutlar, mahalla, oila, yoshlar madaniyati, siyosiy etiket.

Kirish. O'zbekistonda fuqarolik jamiyati institutlarining yoshlar dunyoqarashiga va ularning siyosiy ijtimoiylashuviga ta'siri masalasi ilmiy-falsafiy nuqtai nazardan tahlil qilinsa, bu jarayonning murakkab va qamrovli ekanligi ayon bo'ladi. Fuqarolik jamiyati institutlari – nodavlat tashkilotlar, kasaba uyushmalari, ommaviy axborot vositalari va madaniyat markazlari kabi ijtimoiy tashkilotlar – yoshlarning ijtimoiy-siyosiy ongi va faolligini oshirishga katta hissa qo'shadi. Ushbu institutlar yoshlar o'rtasida ijtimoiy qadriyatlarini targ'ib qiladi, ularda mamlakat taraqqiyoti va islohotlarga ijobiy munosabatni shakllantiradi. O'zbekiston yoshlari uchun fuqarolik jamiyati institutlari milliy g'urur, vatanga sadoqat va fuqarolik mas'uliyati singari qadriyatlarni shakllantirishga xizmat qiladi. Yoshlarning ijtimoiylashuv jarayonida fuqarolik jamiyatining o'rni o'ziga xos ahamiyatga ega. Ushbu institutlar yoshlarni ijtimoiy masalalarga jalb qilish, ularning o'z fikrlarini erkin ifoda etishi va muammolarni hal qilishda ishtirok etish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Ayniqsa, davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanayotgan yoshlarga oid dasturlar bu borada muhim rol o'ynaydi. Shuningdek, O'zbekistonda yoshlarning siyosiy ijtimoiylashuvini diniy va milliy qadriyatlarga asoslangan ta'limotlar katta ahamiyat kasb etadi. Yoshlar, ayniqsa, madaniy meros, tarixiy qahramonlar, va milliy qadriyatlar orqali ijtimoiy-siyosiy faollikka jalb qilinmoqda. Bu jarayon, yosh avlodning vatanparvarlik tuyg'usi va davlat manfaatlarini himoya qilishga tayyorligini shakllantirishda muhim omil hisoblanadi. Ilmiy-falsafiy jihatdan qaraganda, fuqarolik jamiyati institutlari yoshlarning dunyoqarashiga axloqiy va ma'naviy tarbiyaning shakllanishida katta ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, yoshlar nafaqat mamlakat ichida, balki xalqaro miqyosda ham O'zbekistonning imijini targ'ib qilishda faol ishtirok etmoqdalar. Bu esa o'z navbatida

fuqarolik jamiyati institutlari tomonidan qo'llab-quvvatlanib, yoshlarning xalqaro ijtimoiy-siyosiy maydonda o'zini ko'rsatishiga yo'l ochmoqda.

Asosiy qism. Yoshlarning kelajakda jamiyatda faol, yetuk va mas'uliyatli fuqarolar bo'lib yetishishiga yordam beradi. Ilmiy-falsafiy nuqtai nazardan, bunday jarayonlar yoshlarning shaxsiy kamolotini yanada chuqurlashtiradi va ularda dunyoqarashning kengayishiga olib keladi. Bu yoshlar nafaqat jamiyatning ijtimoiy faollari, balki kelajak yetakchilari sifatida o'sib, jamiyatning barqaror va demokratik rivojlanishiga xizmat qilishga tayyor bo'ladi. Shu tariqa, fuqarolik jamiyati institutlari yoshlar orasida fuqarolik mas'uliyati, siyosiy bilim va faollikni shakllantirib, ularning ijtimoiy hayotda faol ishtirok etishini ta'minlaydi. M.Qirg'izboev: «Fuqarolik jamiyati jamiyatning eng yuqori shakli hisoblanib,... inson ulug'vorligini yuksaklikka ko'taradi, uning siyosiy, iqtisodiy-ijtimoiy sohalardagi erkin faoliyatini ta'minlaydi»[1], - deb ta'kidlaydi.

Madaniy-ma'rifiy va ilmiy uyushmalar yoshlarning siyosiy savodxonligini oshirish orqali ularni jamiyatdagi ijtimoiy-siyosiy jarayonlardan xabardor qilib boradi. Bunday bilim va ko'nikmalar yoshlarning siyosiy ongini shakllantirib, ularni o'z huquq va vazifalarini anglaydigan va jamiyat rivojiga mas'uliyat bilan yondashadigan fuqarolar sifatida tarbiyalaydi. Fuqarolik jamiyati institutlari O'zbekistondagi yoshlarni ekstremistik ta'sirlardan himoya qilish va ularni milliy va global dunyoqarash bilan boyitishga xizmat qiladigan muhim poydevor hisoblanadi. Bu institutlarning faoliyati yoshlarning kelajakda jamiyatda mas'uliyatli, bag'rikeng va o'ziga ishonchli shaxs sifatida rivojlanishiga, mamlakatning barqaror va xavfsiz rivojlanishiga hissa qo'shadigan avlodni shakllantirishda katta ahamiyatga ega. Bu borada mamlakatimiz Prezidenti SH.M.Mirziyoyev shunday deydi: "Dunyoda terrorizm tahdidlari ayniqsa, so'nggi yillarda

kuchayib borayotgani ularga qarshi asosan kuch ishlatish yo'li bilan kurashish usuli o'zini oqlamayotganidan dalolat beradi. Bu borada ko'p hollarda tahdidlarni keltirib chiqarayotgan asosiy sabablari bilan emas, balki ularning oqibatlariga qarshi kurashish bilangina cheklanib qolimoqda. Xalqaro terrorizm va ekstremizmning ildizini boshqa omillar bilan birga, jaholat va murosasizlik tashkil etadi, deb hisoblayman. Shu munosabat bilan odamlar, birinchi navbatda, yoshlarning ongu tafakkurini ma'rifat asosida shakllantirish va tarbiyalash eng muhim vazifadir[2].

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Ilmiy-falsafiy nuqtai nazardan qaraganda, bunday tashabbuslar yoshlarning dunyoqarashini shakllantirishda asosiy o'rin tutadi. Fuqarolik jamiyati yoshlar uchun nafaqat siyosiy ongini oshirish platformasini, balki ularga ijtimoiy hayotda bevosita ishtirok etish imkonini beradigan makonni taqdim etadi. Shu tariqa, yoshlar kelajakdagi yetakchilar sifatida tajriba orttirib, milliy va global masalalarda o'z roli va mas'uliyatini yanada chuqurroq anglab boradi. A.G.Chernyavskiyning fikricha, «Davlat boshqaruv tizimining sifati fuqarolik jamiyatini rivojlantirishga bo'lgan konstruktiv siyosatga qarab baholanadi. Chunki fuqarolik jamiyati o'z-o'zini tartibga soluvchi ijtimoiy tizimgina bo'lib qolmay, balki deterministik davlat boshqaruv shakli hamdir»[3].

O'zbekistonda mahallalar va an'anaviy jamiyat institutlari yoshlar siyosiy ijtimoiylashuvida muhim o'rin tutadi. Mahalla yoshlariga o'zlarini jamoaning ajralmas qismi sifatida his qilish imkonini beradi va shu orqali ularni mahalliy o'zini o'zi boshqarish jarayonlariga jalb etadi. Bu yoshlar uchun o'ziga xos fuqarolik tajribasi bo'lib, ular o'z hududida yuz berayotgan muammolar va ehtiyojlarga nisbatan mas'uliyat his qila boshlaydi. Bunday ijtimoiylashtirish jarayonlari yoshlarning siyosiy faoliyatga bo'lgan qiziqishi va javobgarlik tuyg'usini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Mahalla yoshlari turli tadbirlar va uchrashuvlarda ishtirok etish orqali ijtimoiy-siyosiy jarayonlarga oid amaliy bilim va ko'nikmalarni o'zlashtiradi. Ushbu mahalla faoliyatlari ularga jamoaviy ishlarni tashkil etish, qarorlar qabul qilish va turli masalalarni muhokama qilish kabi fuqarolik faoliyatining asosiy elementlarini o'rgatadi. Bu esa yoshlarning fuqarolik jamiyatining faol a'zosi sifatida shakllanishiga va jamiyatdagi o'z rolini to'laqonli anglashiga yordam beradi. Yoshlar fuqarolik jamiyati institutlari orqali demokratik tamoyillar, huquq va mas'uliyat haqida bilim olishadi, shu bilan birga ular jamiyatda faol va mas'uliyatli o'rin egallash uchun zarur ko'nikmalarga ega bo'ladi. Bu jarayonlar, o'z navbatida, fuqarolik jamiyatining mustahkamlanishiga, ijtimoiy barqarorlikka va demokratiyaning rivojlanishiga xizmat qiladi. Yoshlarning jamiyatdagi faolligi va mas'uliyatni o'z zimmasiga olishga tayyorligi O'zbekistonning barqaror va ma'rifatli kelajagini ta'minlashda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Gegelning ta'biriga ko'ra, «Fuqarolik jamiyati bu eng avvalo, xususiy mulkka asoslangan manfaat(ehtiyoj)lar tizimi, shuningdek, din, oila, tabaqalar, davlat tuzumi, huquq, axloq, burch, madaniyat, ta'lim, qonunlar va subyekt(inson)larning ulardan kelib chiquvchi o'zaro uzviy yuridik aloqalari majmuidir. Insonlar tabiiy, «nomadaniy» holatdan «fuqarolik jamiyatiga o'tishlari lozim. Zero, aynan shu jamiyatda huquqiy munosabatlar asl voqeikka aylanadi»[4].

Madaniy-ma'rifiy uyushmalar va NNTlar orqali yoshlar o'zining madaniy va tarixiy ildizlari bilan bog'lanib, global va milliy darajada o'z o'rnini anglashadi. Bu jarayon orqali yoshlar davlatning barqaror va demokratik rivojlanishiga hissa qo'shishga tayyor, mas'uliyatli fuqarolarga aylanadi. Shu bilan birga, fuqarolik jamiyati institutlari milliy qadriyatlar va demokratiya o'rtasida uyg'unlik yaratib, yoshlar ongida zamonaviy dunyoda muvaffaqiyat qozonish uchun zarur bo'lgan tanqidiy fikrlash va mafkuraviy mustaqillikni shakllantiradi. Buni davlatimiz rahbarining Farmoni bilan tasdiqlangan 2017–2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi misolida ham ko'rish mumkin. Misol uchun, Harakatlar strategiyasining «Davlat va jamiyat qurilishi tizimini takomillashtirishning ustuvor yo'nalishlari» deb nomlangan birinchi yo'nalishida jamoatchilik boshqaruvi tizimini takomillashtirish, shu jumladan, jamoatchilik nazoratini amalga oshirishning zamonaviy shakllarini rivojlantirish, fuqarolik jamiyati institutlarini rivojlantirish,

ularning ijtimoiy va siyosiy faolligini oshirish; mahalla institutining jamiyat boshqaruvidagi o'rnini va faoliyati samaradorligini oshirish, ommaviy axborot vositalarining rolini kuchaytirish masalasi ham keyingi besh yillikda ro'yobga kichaytirilishi lozim bo'lgan vazifalardan biri sifatida belgilangan»[5].

Tadqiqot metodologiyasi. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning «Mahalla institutini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi Farmonida: «Fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari faoliyati samaradorligini oshirish, mahalla institutini aholiga eng yaqin va xalqchil tuzilmaga aylantirish, fuqarolar yig'inlarining mushtarak manfaatlarini ifoda etadigan uyushmaga birlashish huquqlarini ro'yobga chiqarish, ularning moddiy-texnika bazasini mustahkamlash hamda davlat organlari va fuqarolik jamiyati institutlari bilan o'zaro hamkorligini yanada rivojlantirish, mahalla institutini yanada takomillashtirishning ustuvor yo'nalishlari belgilab berilgan»[6].

Oila orqali bolalar va yoshlar axloqiy ko'rsatmalar va ijtimoiy me'yorlar bilan tanishadi. Kattalarning o'zaro hurmati, ijtimoiy mas'uliyat va jamoaviy birdamlik kabi qadriyatlar oilada yetkazilib, bu yoshlarning siyosiy ijtimoiylashuvi jarayoniga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, oila milliy qadriyatlarni singdirish orqali yoshlarni turli destruktiv ta'sirlardan himoya qilishda asosiy poydevor vazifasini bajaradi. Shu tariqa, o'zbek oilasi yoshlar ongida milliy o'zlik va vatanparvarlik tushunchalarini shakllantiruvchi, davlat va jamiyatga sadoqatni mustahkamlovchi muhim ijtimoiy institut sifatida namoyon bo'ladi. Oila yoshlarga milliy va madaniy qadriyatlar asosida jamiyatga hissa qo'shuvchi, mas'uliyatli fuqarolar sifatida yetishish uchun zarur bo'lgan axloqiy va ijtimoiy asoslarni beradi. Shunga muvofiq «fuqarolik jamiyati instituti – maqsadlar mushtarakligi hamda ishtirokchilar ixtiyoriyligi asosida tuzilgan, asosiy faoliyati daromad (foйда) olishga yo'naltirilmagan, davlatdan xoli, siyosiy jihatdan mustaqil va iqtisodiy jihatdan erkin bo'lgan kishilik hamjamiyati tuzilmasidir»[7].

Fuqarolik jamiyatining o'ziga xos xususiyati tinchlik, barqarorlik va o'zaro hamkorlikka asoslangan munosabatlarni rivojlantirishdir. Yoshlar ma'naviy qadriyatlarni o'zlashtirib, fuqarolik jamiyatidagi ijtimoiy institutlarda ishtirok etish orqali jamiyatning tinch va barqaror rivojlanishiga hissa qo'shadi. O'zaro hamkorlik va jamoaviy qadriyatlarni shakllantirish yoshlarning boshqa insonlar bilan ishlash, ularning manfaatlarini hurmat qilish va fuqarolik jamiyatining mustahkamlanishi uchun mas'uliyat his qilishga o'rgatadi.

Demokratik islohotlar va fuqarolik jamiyatining mustahkamlanishi o'zaro bog'liq bo'lib, ular davlat va jamiyat o'rtasida sog'lom muloqotni ta'minlashga xizmat qiladi. Harakatlar strategiyasida belgilangan asosiy maqsadlardan biri fuqarolarning siyosiy va ijtimoiy faolligini oshirishdir. Shu jarayon orqali O'zbekistonda demokratik jamiyat barpo etish va yoshlarni siyosiy-ijtimoiy hayotga jalb etish uchun keng imkoniyatlar yaratilmoqda. O'zbekistonda fuqarolik jamiyati institutlari orqali yoshlar siyosiy ijtimoiylashuvi davlatning demokratik islohotlari bilan birga rivojlanib, fuqarolik jamiyatining barqaror va mustahkam rivojlanishini ta'minlamoqda. Jamoat nazorati bu: «fuqarolar, jamoat birlashmalari, nodavlat notijorat tashkilotlar, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari va boshqa fuqarolik jamiyati institutlari tomonidan davlat hokimiyati va boshqaruvi organlarining o'z vakolatlarini, vazifa va majburiyatlarini maqsadga muvofiq va samarali amalga oshirishlari ustidan kuzatish, tekshirish, tahlil qilish va ular tomonidan qabul qilinayotgan qarorlarning qonunchilik va jamoat manfaatlariga muvofiqligini baholashga qaratilgan faoliyat hamda fuqarolarning davlat boshqaruvida ishtirok etish shakli»[8].

Fuqarolik jamiyati yoshlarning siyosiy jarayonlarga ta'sirini oshirishga xizmat qiladi, chunki ular o'z manfaatlarini himoya qilish uchun kerakli fuqarolik javobgarligini his qilishadi. Fuqarolik jamiyatining faol a'zolari sifatida yoshlar siyosiy va ijtimoiy o'zgarishlarda qatnashishni o'rganib, jamiyat hayotida o'z hissalarini qo'shadi. Bu jarayon ular uchun fuqarolik javobgarligini chuqurroq his qilish, jamiyatga xizmat qilish va muhim ijtimoiy masalalarda o'z ovozi eshittirish imkonini beradi. Fuqarolik jamiyati davlat bilan hamkorlikda demokratik

tamoyillarni mustahkamlashga xizmat qiladi. Ochiq boshqaruv, jamoatchilik fikrini inobatga olish va shaffoflik orqali davlat va jamiyat o'rtasidagi ishonch mustahkamlanadi. Fuqarolik jamiyati yoshlarni davlat boshqaruvi bilan yaqindan tanishtirib, ularning davlat siyosatiga ta'sirini oshiradi. Bu orqali yoshlar davlat boshqaruvida faol ishtirok etish imkoniyatiga ega bo'lib, o'z dunyoqarashini kengaytiradi va jamiyatning barqaror va demokratik rivojlanishiga xizmat qiladi.

O'zbekistonda fuqarolik jamiyati institutlari yoshlarning siyosiy va ijtimoiy faolligini oshirishda kuchli omil hisoblanadi. Ular yoshlarning siyosiy jarayonlarda ishtirok etishini rag'batlantirib, o'z huquq va majburiyatlarini anglash, shaxsiy va jamiyat manfaatlarini uyg'unlashtirish, va demokratik tamoyillarni mustahkamlashga xizmat qiladi. Shu orqali yoshlar fuqarolik jamiyatining faol a'zolariga aylanib, jamiyat rivojiga ijobiy ta'sir ko'rsatish imkoniyatiga ega bo'ladi. «Fuqarolik jamiyati turli xil manfaatlar, qarashlar, shuningdek, siyosiy partiyalar, jamoat birlashmalari, kasaba uyushmalari, turli uyushmalar orqali ta'minlanadi. Bu manfaatlar o'zaro aloqalar, kelishuvlar va murosaga kelishish orqali amalga oshiriladi. Ushbu tashkilotlar kishilarning barcha ehtiyoj va manfaatlarini, shuningdek, siyosiy manfaatlarini qondirishda hamda shakllantirishda faol ishtirok etadi, o'z faoliyatini esa jamiyatdagi huquqiy normalar, an'analar orqali muvofiqlashtiradi»[8].

Tahlil va natijalar. O'zbekistonda fuqarolik jamiyati institutlarining yoshlar dunyoqarashi va siyosiy ijtimoiylashuviga ta'siri demokratik tamoyillar va siyosiy faollikni rivojlantirish orqali mustahkamlanmoqda. Prezident Shavkat Mirziyoyev tomonidan amalga oshirilayotgan islohotlar va tashabbuslar fuqarolik jamiyatining keng qamrovli rivojlanishi va davlat boshqaruvida jamoatchilik ishtirokini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu islohotlar huquqiy madaniyatni yuksaltirish va fuqarolik jamiyatining jamiyatdagi o'rnini mustahkamlashga yo'naltirilgan. Demokratik tamoyillar fuqarolik jamiyatining mustahkamlanishida asosiy o'rinni egallaydi. Fuqarolik jamiyati yoshlarni jamiyat hayotiga jalb qilish, ularni o'z huquq va majburiyatlarini anglashga undash orqali ijtimoiy va siyosiy faollikni oshiradi. Prezident Mirziyoyevning islohotlari yoshlar orasida siyosiy ong va huquqiy madaniyatni shakllantirishga qaratilgan bo'lib, ular orqali yoshlar davlat va jamiyat hayotida faol ishtirok etishni o'rganmoqda. Shu tarzda, demokratik tamoyillarning rivojlanishi orqali fuqarolik jamiyati yoshlarning siyosiy ijtimoiylashuviga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

O'zbekistonda fuqarolik jamiyatini rivojlantirishga qaratilgan so'nggi islohotlar, xususan, 2021–2025 yillarga

mo'ljallangan Konsepsiya yoshlarning siyosiy va ijtimoiy faolligini oshirishda muhim rol o'ynamoqda. NNTlar sonining oshishi va ularning davlatning ijtimoiy sheriklari sifatida rolining kuchayishi yoshlarni jamiyatdagi o'z o'rnini aniqlashga, ijtimoiy o'zgarishlarga o'z hissasini qo'shishga va faol fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishga undamoqda. Bu jarayon O'zbekistonda demokratik qadriyatlar va barqaror fuqarolik jamiyatining rivojlanishiga xizmat qilmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Miromonovich Mirziyoyev ta'kidlaganlaridek, «Keyingi vaqtlarda jamiyat va davlat hayotining barcha sohalarida demokratik o'zgarishlarni amalga oshirishda nodavlat notijorat tashkilotlari hamda fuqarolik jamiyati boshqa institutlarining roli va ahamiyatini, ijtimoiy faolligini oshirish bo'yicha sezilarli chora-tadbirlar ko'rildi. Nodavlat notijorat tashkilotlari faoliyatining samaradorligini oshirishga qaratilgan ikki yuz dan ortiq normativ-huquqiy hujjat qabul qilindi, ularni har tomonlama qo'llab-quvvatlash uchun zarur institusional baza yaratildi. Bugungi kunda faoliyat ko'rsatayotgan 9 200 dan ziyod nodavlat notijorat tashkiloti jismoniy va yuridik shaxslarning huquqlari va qonuniy manfaatlarini, demokratik qadriyatlarini himoya qilishda, ijtimoiy, madaniy va ma'rifiy maqsadlarga erishishda muhim rol o'ynamoqda»[9].

Xulosa va takliflar. O'zbekistonda fuqarolik jamiyati institutlarining yoshlar dunyoqarashi va siyosiy ijtimoiylashuviga ta'siri keng qamrovli va chuqur ahamiyatga ega bo'lib, bu jarayon ilmiy va falsafiy nuqtai nazardan turli jihatlardan tahlil qilinadi:

Fuqarolik jamiyati institutlari xalqaro miqyosdagi qadriyatlarini yoshlar ongiga singdiradi, bu esa ularni global masalalar va xalqaro hamkorlikda faol ishtirok etishga undaydi. Bu jarayon orqali yoshlar global fuqarolik ongiga ega bo'lib, ularning dunyoqarashi kengayadi va global miqyosdagi muammolarni tushunishga o'rganadi. Fuqarolik jamiyati yoshlarning tanqidiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi va ularni mafkuraviy plyuralizmga o'rgatadi. Turli fikr va qarashlarga ochiqlik, tanqidiy tahlil qilish ko'nikmalari yoshlarning shaxsiy fikr va dunyoqarashini shakllantirishga yordam beradi, ularni jamiyatda faol va ishonchli shaxs sifatida maydonga olib chiqadi. Falsafiy nuqtai nazardan qaraganda, fuqarolik jamiyati institutlari yoshlarni o'z shaxsiyatini va ijtimoiy roli haqida chuqurroq mulohaza qilishga, mas'uliyatli qarorlar qabul qilishga, va har xil ijtimoiy-siyosiy jarayonlarda faol ishtirok etishga yo'naltiradi. Shu tariqa, fuqarolik jamiyati yoshlarning shaxsiy taraqqiyoti va jamiyatda munosib o'rin egallashi uchun mustahkam zamin yaratadi.

ADABIYOTLAR

1. Қирғизбоев М. Фуқаролик жамияти: назария ва хорижий таъриба. – Тошкент: Янги аср авлоди, 2006. - 99 б
2. Мирзиёевнинг Ш.Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг 72-сессиясида сўзлаган нутқи // Халқ сўзи газетаси, 2017 йил 20 сентябрь.
3. Государство. Гражданское общество. Право: монография // А.Г. Чернявский, Л.Ю. Грудцына, Д.А. Пашенцев; под ред. д-ра юрид. наук, проф. А.Г. Чернявского. — Москва: ИНФРА-М, 2017. — 342 с.
4. Гегель Георг Вильгельм Фридрих. Философия права. Серия: Великие мыслители. - Москва: Мир книги, 2009. - 464с.
5. Қаранг: <http://huquqburch.uz/uz/article/5436/>
6. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 6-сон, 69-модда <http://www.lex.uz/docs/3106223>
7. Ширинов Д.Д. Ўзбекистонда фуқаролик жамияти институти сифатида нодавлат нотижорат ташкилотлари фаолиятини ташкил этишнинг ҳуқуқий асослари. юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси автореферати. – Тошкент, 2021. –Б.18.
8. Холиқова Ш.А. Давлат ҳокимияти фаолияти устидан жамоатчилик назоратини такомиллаштириш масалалари. Юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси автореферати. –Тошкент, 2021. –Б.20.
9. Эргашев И., Холбеков А., Жакбаров М., Умарова Н. Фуқаролик жамияти ва миллий ғоя. – Тошкент: Академия, 2005. – 41-б.